

Onderzoek naar en met virussen is van fundamenteel belang om huidige en toekomstige ziektes en uitbraken het hoofd te bieden. Veilige en verantwoorde omgang met besmettelijke virussen is essentieel en is gewaarborgd via o.a. de Wet milieubeheer, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Arbowet. De voorliggende wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg), maakt niet alleen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) verantwoordelijk voor de handhaving van WHO-resolutie WHA7.16, maar voorziet tevens in een vergunnings- en meldplicht. Evenals het Adviescollege Toetsing en Regeldruk, zijn ons nut, noodzaak en meerwaarde niet duidelijk. Dit terwijl implementatie van deze wijziging kan resulteren in een fikse lastenverzwaring voor onderzoeksinstituten en bedrijven, en daarmee cruciaal onderzoek naar infectieziekten remt.

Een van de meest gevaarlijke virussen die de wereld ooit gekend heeft, is het poliovirus. Gelukkig is polio dankzij een uitgebreide vaccinatiecampagne bijna de wereld uit geholpen. Wel zijn er meerdere instellingen verspreid over de wereld die poliovirussen voor onderzoek in beheer hebben. Om veilige omgang met poliovirussen te waarborgen, schrijft WHO-resolutie WHA7.16 onder andere voor dat een National Authority for Containment (NAC) moet worden aangesteld. In het voorliggend wetsvoorstel wordt de IGJ aangewezen als NAC. Daarbij is het wetsvoorstel zo vormgegeven dat andere infectieziekten in groep A ook onder NAC-toezicht kunnen vallen, terwijl het volgens de memorie van toelichting vooralsnog alleen om polio gaat.

De recente coronacrisis onderstreept het belang van onderzoek met virussen. Zonder eerder onderzoek naar SARS en MERS hadden we nooit binnen een jaar meerdere vaccins en geneesmiddelen beschikbaar gehad. Ook laat de pandemie zien hoeveel schade een virus toe kan brengen aan de samenleving, en daarmee hoe belangrijk het is om op een verantwoorde wijze om te gaan met virusmateriaal. Hierom zijn er duidelijke regels omtrent het werken met virussen in groep A vastgelegd in de Arbo-wet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het toezicht hierop wordt uitgevoerd door de Arbeidsinspectie en regionale omgevingsdiensten.

HollandBIO erkent het enorme belang van veiligheid rond werken met virussen, maar vreest onder de voorliggende wetswijziging - en zeker als bij letter van de wet voor alle ziekten in groep A wordt gehandhaafd - voor een dubbeling van administratieve lasten en kosten voor zowel onderzoeksinstituten, bedrijven als voor de toezichthouders. [We voelen ons hierin gesteund door het advies van het Adviescollege Toetsing en Regeldruk, dat Minister de Jonge aanraadt het wetsvoorstel niet in te dienen.](#)

Wij vragen ons af waarom ervoor gekozen is de uitvoer van WHO-resolutie WHA7.16 in de Wet publieke gezondheid (Wpg) onder te brengen, waarom er gekozen is voor de mogelijk brede extra vergunnings- en meldplicht, en of er onderzocht is of de resolutie niet eenvoudiger te realiseren is, via bijvoorbeeld de Wet milieubeheer, Wabo of onderliggende regelingen en besluiten? Is ook overwogen om de WHO-resolutie bij een van de andere wetten en uitvoerders onder te brengen, en waarom is voor de Wpg gekozen? Daarnaast vragen wij ons af of is onderzocht welke kosten- en lastenverzwaring deze resolutie voor de betrokken partijen met zich meebrengt, wat deze zijn, en op welke wijze deze tot een minimum beperkt kunnen worden?

Wij denken graag mee over constructieve alternatieven, die de veiligheid verzekeren, zonder dat dit ten koste gaat van uitvoerbaarheid, onderzoek en innovatie.